

HOSPODAŘENÍ S VODOU

Informace o přístupu a řešení
extrémních hydrologických jevů
(sucho a povodně) v povodí Odry

Ing. Břetislav Tureček

Povodí Odry
státní podnik

Povodí Odry, státní podnik

Varenská 49

701 26 OSTRAVA

Rozbor současného stavu

- Navrhovaná řešení nelze generalizovat, musí se vycházet z podmínek jednotlivých povodí
- Pro povodí Odry platí :
 - povodí je chudé na podzemní vody, které mají povahu zejména aluviálních zvodní a je jich proto nedostatek,
 - povodí má nadprůměrnou hustotu obyvatel oproti průměru ČR, přes 200 obyvatel na km²,
 - historicky je výroba v povodí orientovaná na těžký a chemický průmysl, který s sebou nese vysoké požadavky na odběrná množství vod a produkuje silné znečištění,
 - povodí Odry, zejména jeho část, kterou tvoří flyšové podloží, tj. Moravskoslezské Beskydy a Slezské Beskydy, s páteřními toky Jičínkou, Lubinou, Ondřejnicí, Ostravicí s Morávkou a Olešnou, Olší s Lomnou, Ropičankou a Stonávkou, má vysokou přirozenou rozkolísanost průtoků,
- - opět zejména část Beskyd má extrémní expozici na regionální a přivalové srážky, což v kombinaci s nestabilní říční brázdou v Karpatském flyši s sebou nese vysoké nároky na protipovodňovou zabezpečení,

Informace o přístupu a řešení

- Na základě výše uvedeného rozboru a podmínek z něj pak postupně v regionu povodí Odry vznikla jediná možnost, jak dosáhnout zásobování vody v požadovaném množství a s požadovanou zabezpečeností, a to pomocí vodních děl údolních nádrží, které byly prostřednictvím vodních toků a jezů s převody vody spojeny do **Vodohospodářské soustavy povodí Odry** . Výhodná je kombinace sezonních nádrží a nádrží s víceletým řízením.
- Vodohospodářská soustava povodí Odry v současnosti dodává kolem 125 mil.m³ za rok, prakticky **se 100% zabezpečeností** a pro představu to znamená shodně 1 900 l/s pro pitné účely a 1 900 l/s pro průmysl.
- Zároveň částí nalepšovacích účinků jsou garantovány opět se 100% zabezpečeností minimální zůstatkové průtoky, které zajišťují dobré životní podmínky i při dlouhodobém suchu v páteřních tocích povodí Odry, do kterých jsou zaústěny největší zdroje znečištění, jak městské, tak průmyslové povahy. Jedná se o celkovou hodnotu 2 300 l/s průtoků vypouštěného pod nádrže.
- Důležitým faktorem je i kvalita akumulované vody, která je ve vodárenských nádržích velmi dobrá.

Informace o přístupu a řešení

- **Tento systém zásobování vodou nemá alternativu**, pro představu je dodávka vody v povodí Odry rozdělena na 85 % z povrchových zdrojů a pouze 15 % z podzemních zdrojů, přičemž jejich kapacita je z hlediska vodní bilance vyčerpaná.
- Na poli ochrany proti povodním vodohospodářská soustava a její nádrže, které spolupracují, mají **za povodní významný tlumicí účinek**, který již několikrát a opakovaně v kombinaci s upravenými toky přes městské tratě ochránil významná lidská sídla před zaplavením.
- Je zřejmé, že funkce údolních nádrží se v období prohlubujících extrémů **zvýrazňuje a je pro společnost nenahraditelná**.
- Ze všech výše uvedených důvodů se proto připravuje další vodní dílo, **údolní nádrž Nové Heřminovy na řece Opavě**.

Závěry

- Představený systém zajišťuje **bezporuchové a spolehlivé zásobování vodou**, zároveň na řadě páteřních vodních toků zajišťuje **minimální hygienický průtok** a pro největší lidská sídla **ochranu proti povodním**. Je opatřením řešícím dlouhodobé a hluboké hydrologické sucho, jako tomu bylo v letech 2015 – 2016, kdy bylo povodí Odry postiženo mimořádným suchem s dobou opakování více jak 100 let a přitom dodávka vody nebyla omezena.
- Systém lze postupně **adaptovat na probíhající klimatické změny** a řídicími pravidly na ně reagovat, což systematicky státní podnik Povodí Odry provádí
- Opatření k zadržení vody v krajině, opatření k hospodaření s městskými vodami považujeme za opatření, která nejsou konkurenční představenému přístupu, ale **jsou doplňková**, plní jiné účely „pro jinou klientelu“.
- Zásadní je, že opatření k zadržení vody v krajině negarantují nejlepší účinky, negarantují požadované zabezpečení dodávek vody. Nicméně jsou důležitá pro krajinu a odvozeně pro zdravotní stav obyvatelstva a do určité míry mohou oddalovat a zmírňovat nástup sucha a jeho opaku – povodní.

Děkuji za pozornost

Ing. Břetislav Tureček

Povodí Odry, státní podnik

Varenská 49

701 26 OSTRAVA

<http://www.povodiody.cz>

Povodí Odry
státní podnik